

Varhany znející

*Slaný–Zlonice
Velvarsko & Mělnicko*

1.—12. října 2016

*Mezinárodní varhanní festival, který v roce
300. výročí narození varhaníka Josefa Ferdinanda Norberta Segera
představí varhany na Slánsku, Velvarsku a Mělnicku. Festival pořádá
Královské město Slaný a Přemyslovské střední Čechy, o. p. s.*

Varhany znějící 2016 – Slaný–Zlonice

Varhany znějící 2016, Slaný–Zlonice. Šestý ročník mezinárodního varhanního festivalu vám v roce 300. výročí narození významného varhaníka Josefa Ferdinanda Norberta Segera opět nabídne několik zajímavých koncertů a akcí, na kterých uslyšíte vzácné historické varhany nejen ve Slaném a ve Zlonicích, ale také na Mělnicku, kam se letos kromě Velvar vydáme v rámci Putování za varhanami.

Zahajovací koncert našeho festivalu v kostele sv. Gotharda ve Slaném bude cele věnován 300. výročí narození významného varhaníka Josefa Ferdinanda Norberta Segera, jehož rodiště, kterým je nedaleký Řepín navštívíme během Putování za varhanami.

Velice zajímavý bude určitě i společný koncert přední české hráčky na hammerklavier a polského varhaníka, který se uskuteční v bývalé piaristické kapli ve Slaném. Dozvíte se a uslyšíte, jak se oba nástroje a hudební tvorba pro ně vzájemně ovlivňovaly.

Ve zlonickém kostele Nanebevzetí Panny Marie se posluchačům představí litevský varhaník, zástupce litevské varhanní školy, kterou v Litvě založil Rudolf Liehmann, syn Antonína Liehmann, jenž ve Zlonicích učil hudbě mladého Antonína Dvořáka.

Na závěrečném koncertu festivalu rozezná prostor klášterního kostela Nejsvětější Trojice ve Slaném zpěvem a hrou na barokní pozitiv umělci z Německa.

Festival zahájí celodenní výlet – Putování za varhanami ve Velvarech a na Mělnicku, při kterém navštívíme čtyři místa v okolí Velvar a Mělníka a seznámíme se tak s dalšími zajímavými nástroji, jejichž historii a zvuk nám představí varhaník Pavel Černý.

Renomovaný a citlivý přístup všech interpretů k technickým a zvukovým dispozicím jednotlivých nástrojů společně s promyšlenou dramaturgií festivalových koncertů je příslibem jedinečných hudebních zážitků.

VSTUPNÉ NA KONCERTY JE 100 KČ. VSTUPENKY ZAKOUPÍTE NA MÍSTĚ HODINU PŘED KONCERTEM. O PŘÍPADNÉM PŘEDPRODEJI VÁS BUDEME VČAS INFORMOVAT.

Na koncert ve Zlonicích je ze Slaného zajištěna zdarma autobusová doprava! Odjezd je v sobotu 8. října v 17 hodin ze zastávky „U Váhy“ v Šultysově ulici. Není nutné se předem přihlásit.

Na koncertech budeme pomocí kamer přenášet obraz z kůru. Z pohodlí lavic v chrámové lodi tak budete mít možnost sledovat interprety při hře na kůru. Nenechte si ujít tento zážitek!

Tak jako v předchozích letech budou z koncertů pořizeny živé nahrávky, z nichž pak bude sestaveno CD.

Festival se koná díky podpoře farností Arcidiecéze pražské (Slaný, Zlonice, Velvary, Cítov) a Diecéze litoměřické (Mělník a Řepín) a pod uměleckou záštitou varhaníka Pavla Černého.

Putování za varhanami – Velvarsko a Mělnicko

Společné putování s varhaníkem, organologem a pedagogem Pavlem Černým za varhanami na Velvarsku (Velvary, Cítov) a Mělnicku (Řepín, Mělník).

Sobota 1. října 2016 od 8.30 do 18 hodin

Šestámu ročníku festivalu Varhany znějící 2016 předchází v sobotu 1. října 2016 tradiční Putování za historickými varhanami. Společně s varhaníkem a organologem Pavlem Černým se vydáme do Velvar a na Mělnicko, kde se seznámíme se zajímavými historickými varhanami.

Naše letošní putování zahájíme ve Velvarech, kde se seznámíme hned se třemi nástroji. V městském muzeu to bude barokní varhanní pozitiv, pak romantické varhany v chrámu sv. Kateřiny a nakonec se zastavíme na velvarském hřbitově, kde si prohlédneme zajímavou renesanční varhanní skříň a seznámíme se s historií jedinečných varhan, které jsou v současnosti v depozitu. Zároveň se zde zastavíme u hrobů otce a sestry Antonína Dvořáka. Z Velvar poté pojedeme do Cítova. V kostele sv. Linharta si kromě zvukově pěkných varhan prohlédneme jedinečný renesanční portál a další krásně dochované renesanční prvky původního kostela. Z Cítova vyrazíme po obědě na Mělnicko do obce Řepín – rodiště významného českého varhaníka a skladatele J. F. N. Seger, jehož 300. výročí narození si letos připomínáme. V nečekaně velkorysém „katedrále“ Panny Marie Vítězné si poslechneme další zvukově krásný nástroj. Naše putování za varhanami zakončíme v Mělníku v proboštském kostele sv. Petra a Pavla u velkolepého nově postaveného nástroje firmy Brachtl-Kánský.

Na každé ze společných zastávek (Velvary – Muzeum, sv. Kateřina, sv. Jiří – Cítov, Řepín a Mělník) nás varhaník Pavel Černý nejprve seznámí s historií každého nástroje a poté v malém koncertu nástroj představí i po zvukové a technické stránce. Po zastávce v Cítově bude následovat oběd v hostinci U Ládi.

NA PUTOVÁNÍ ZA VARHANAMI JE NUTNÉ SE PŘIHLÁSIT! CENA ZÁJEZDU JE 200 KČ.

V ceně zájezdu je společný oběd, doprava autobusem, odborný výklad a koncertní ukázkou. Společný oběd (hlavní chod + pivo, nebo nealkoholický nápoj) bude objednan v hostinci U Ládi v Cítově. Peníze za zájezd budeme vybírat při nástupu do autobusu. Kapacita autobusu je omezená. Proto je nutné se přihlásit na uvedeném e-mailu (jméno, příjmení, telefon, mail), nebo telefonem.

Předběžné přihlášky, nebo dotazy můžete posílat do konce července 2016 na e-mailovou adresu hornak@meuslany.cz, nebo můžete volat na telefonní číslo 603 583 101. Počet míst společného putování je limitován kapacitou autobusu!

ODJEZD V sobotu 1. října 2016 v 8.30 hodin z autobusové zastávky „U Váhy“ v Šultysově ulici ve Slaném. Návrat bude přibližně v 18 hodin na místo odjezdu.

VARHANY ZNĚJÍCÍ 2016

Koncert první

Slaný, pondělí 3. října 2016

Chrám sv. Gotharda v 19.30 hodin

POCTA JOSEFU FERDINANDU NEPOMUKU SEGEROVI

Na varhany Antonína Reisse z roku 1783 hraje **Pavel Černý** (CZ)

Zabavovací koncert festivalu v kostele sv. Gotharda ve Slaném bude cele věnován 300. výročí narození významného českého varhaníka Josefa Ferdinanda Norberta Segera, jehož rodiště v nedalekém Řepíně navštívíme během Putování za varhanami. Segerovy skladby byly v romantismu a klasicismu na čas zapomenuty a znovu objeveny počátkem 20. století. Na nejvýznamnější varhanní nástroj ve Slaném – Reissovy varhany z roku 1783 – představí skladby tohoto vynikajícího varhaníka, pedagoga a velice plodného skladatele nadmíru povolaný český varhaník Pavel Černý. Přestože bude program koncertu sestaven pouze z děl Josefa Ferdinanda Norberta Segera věřte, že se nudit nebudete!

Josef Ferdinand Nepomuk Seger – výběr z díla

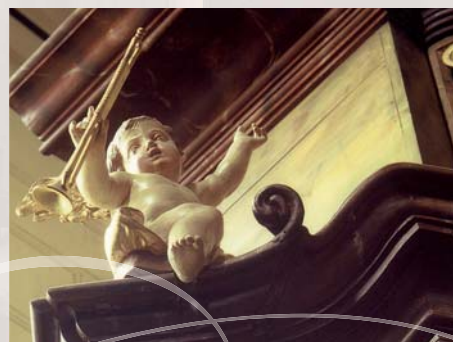
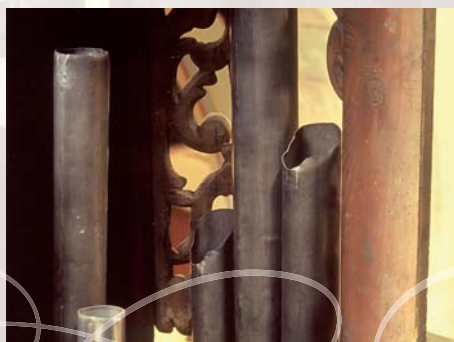
PAVEL ČERNÝ – varhaník, pedagog a organolog Pavel Černý je často zván ke koncertním vystoupením. Kromě předních domácích pódii účinkoval v různých zemích Evropy, v USA, Japonsku, Brazílii, Africe a na Kubě. Vyučuje varhanní hru a improvizaci na AMU v Praze a na JAMU v Brně a zasedá jako člen soutěžních porot.

Upozornil na sebe získáním 1. cen ve varhanních soutěžích v Opavě (1990), Lublani (1992) a na Pražském jaru (1994). Další ceny mu byly uděleny prostřednictvím významných kulturních organizací. Doma i v zahraničí natáčí na CD, pro rozhlas a televizi. Některé CD nahrávky byly oceněny zahraniční kritikou. Je tvůrcem rozhlasových seriálů o varhanách.

Pavel Černý je uměleckým poradcem několika mezinárodních varhanních festivalů. Jako organolog pracuje v odborných komisích při stavbách, restaurování a dokumentaci varhan, publikuje odborné články a propaguje historické nástroje v České republice.

JOSEF FERDINAND NEPOMUK SEGER (1716–1782) se narodil v Řepíně, nedaleko Mělníka. Studoval na jezuitském gymnáziu v Praze a později na Filosofické fakultě Karlovy univerzity. Od dětství se živil hudbou. V době studií na gymnáziu byl altistou v chrámovém sboru kostela svatého Jakuba Většího na Starém Městě. Kontrapunkt studoval u Felixe Bendy. Ve hře na varhany byl jeho učitelem Bohuslav Matěj Černošský a dalšími jeho učiteli byli Jan Zach a František Ignác Tůma. S Janem Zachem byl také houslistou

v kostele sv. Martina ve zdi. Okolo roku 1741 se stal varhaníkem v kostele Matky Boží před Týnem a s povolením pražského magistrátu zastával současně i stejnou funkci v kostele svatého Františka z Assisi (U křižovníků). V případě nutnosti se v Týnském chrámu nechával zastupovat svými žáky. Obě funkce zastával až do své smrti v roce 1782. Rok před smrtí jej v Praze slyšel hrát císař Josef II. a nabídl mu místo u svého dvora ve Vídni. Než však do Prahy došlo oficiální pozvání, skladatel zemřel. Seger byl vynikající pedagog. Vychoval celou generaci znamenitých umělců, varhaníků i skladatelů. Mezi jeho žáky byli např. Karel Blažej Kopřiva, Jan Antonín Koželuh, Jan Křtitel Kuchař, Josef Mysliveček, Vincenc Mašek, Václav Pichl a mnoho dalších. (*wiki*)

VARHANY ZNĚJÍCÍ 2016

Koncert druhý

Slaný, středa 5. října 2016

Kaple Zasnoubení Panny Marie bývalé
piaristické koleje v 19.30 hodin

KLÁVESOVÉ PROMĚNY

Na hammerklavier (kopie podle nástroje z roku 1805) hraje **Petra Matějová** (CZ)

Na varhany J. I. Schmidta z 18. století hraje **Marek Toporowski** (PL)

Na koncertu uslyšíte hudbu přelomu 18. a 19. století jak obecně klávesovou, tak specifickou pro tehdejší klavír nebo varhany. Výběr autorů a skladeb staví vedle sebe dva geograficko-estetické okruhy, vídeňský (do něhož spadá i česká tvorba) a francouzský. Způsob hry na jednotlivé klávesové nástroje je velmi odlišný, ale skladatelé minulosti jich coby interpreti většinou běžně ovládali několik. Přestože v tomto období již jasně rozlišují specifika hudební faktury v konkrétních skladbách, klavírní a varhanní styl se u nich navzájem ovlivňuje.

Köhler | Boëly | Tomášek | Vogler | Mozart | Lefébure-Wély

PETRA MATĚJOVÁ již řadu let spojuje ve své kariéře hru na moderní klavír s hrou na jeho historické podoby. Její snahou je každý repertoár maximálně přiblížit zvukové a interpretační estetice doby, ve které vznikal, což také samozřejmě souvisí také s výběrem odpovídajícího typu nástroje. K tomuto interpretačnímu proudu se přiklonila zejména během šestiletého pobytu v Paříži, kde se po absolutoriu na pražské AMU a konzervatoři specializovala ve hře na kladívkový klavír.

Na moderní i historický klavír nahrála mnoho snímků pro český, slovenský a španělský rozhlas (Rejcha, Mozart, Janáček, Fibich, Voříšek, Tomášek, Franck, Haydn, Mendelssohn, Beethoven) a pro francouzskou televizní stanici Mezzo (Schubert). V roce 2004 natočila v Paříži sólové CD s díly Voříška, Beethovena a Schuberta. V roce 2012 dokončila kompletní nahrávku Voříškova sólového klavírního díla pro Český rozhlas. V současné době pracuje na kompletu Tomáškových Sonát nejen jako interpretka, ale také jako editorka novodobé edice.

MAREK TOPOROWSKI je dnes žádaný varhaník, cembalista, hráč continua, dirigent a všestranný komorní hudebník, který absolvoval v letech 1983 až 1990 vysokou školu hudební ve Varšavě u Leszka Kêdrackiho (cembalo) a Józefa Serafina (varhany). V letech 1987 až 1990 současně studoval hru na cembalo ve Štrasburku a Amsterdamu u Aline Zylberajch a Boba van Asperena a rovněž na varhany u Daniela Rotha. V roce 1985 se stal nositelem první ceny v národní soutěži W. Landowské ve hře na cembalo v Krakově. V roce 1988 získal první cenu štrasburské konzervatoře – 1. Prix Interrégional Supérieur – varhany, cembalo a v roce

1990 složil v Saarbrückenu svou koncertní mistrovskou zkoušku v oboru varhany. V letech 1990 až 1992 působil Marek Toporowski jako učitel hry na varhany a cembalo ve Varšavě. Od roku 1991 je docentem a od roku 2003 profesorem na hudební akademii v Katovicích. Od roku 2008 do roku 2012 působil jako prorektor a v letech 2012 až 2015 jako odborný vedoucí oddělení historické interpretace Vysoké školy hudební v Katovicích.

O jeho renomé jako zakladateli a uměleckém vedoucím souboru Concerto Polacco – se kterým poprvé představil na historické hudební nástroje četná díla staropolských mistrů – ale také jako o varhaníkovi a cembalistovi svědčí mnohé nahrávky a početné koncerty v Polsku a Evropě.

VARHANY ZNĚJÍCÍ 2016

Koncert třetí

Zlonec, sobota 8. října 2016
Kostel Nanebevzetí Panny Marie v 18 hodin

ROMANTICKÉ SOUZNĚNÍ

Na varhany Em. Štěpána Petra z r. 1890 hraje **Balys Vaitkus** (LT)

Na koncert ve Zlonicích je ze Slaného zajištěna zdarma autobusová doprava! Odjezd je v sobotu 8. října v 17 hodin ze zastávky „U Váhy“ v Šultysově ulici. Není nutné se předem přihlásit.

Přitažlivě sestavený koncertní program litevského varhaníka Balys Vaitkuse rozehrává varhany v chrámu Nanebevzetí Panny Marie ve Zlonicích. Krásný romantický nástroj Emanuela Štěpána Petra dá obzvlášť vyniknout skladbám litevských skladatelů, jejichž tvorba není u nás příliš známá. To vše bude okořeněno skladbami německých autorů a uvedeno jedinečnou Fantasií Miloslava Kabeláče. Volba litevského interpreta pro zlonický koncert nebyla náhodná. Zakladatel nejvýznamnější varhanní školy v Litvě ve městě Rokiškis totiž není nikdo jiný, než Rudolf Liebmann (1855–1904), syn Antonína Liebmann, který ve Zlonicích učil základům hudby mladého Antonína Dvořáka. Věřím, že při poslechu krásné hudby ve zlonickém chrámu si alespoň na chvíli na všechny tři pány vzpomeneme.

Kabeláč | Bach | Trio | Brahms | Naujalis | Čiurlionis | Rheiberger | Bartulis

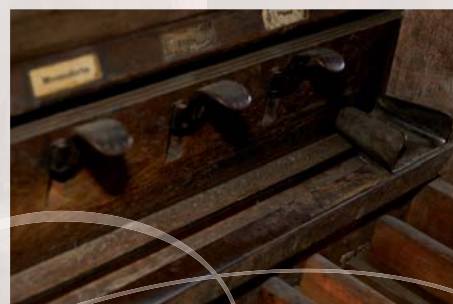

BALYS VAITKUS – litevský varhaník a cembalista – se narodil v roce 1963. V roce 1985 absolvoval s výborným výsledkem Litevskou hudební a divadelní akademii jako pianista (u prof. M. Azizbekové) a varhaník (u prof. L. Digryse). V roce 1994 dokončil postgraduální studium hry na varhany (koncertní diplom) na hudební vysoké škole v Lübecku (u prof. M. Haselböcka). V roce 2011 zahájil doktorandské studium hry na cembalo u prof. G. Lukšaitė-Mrázkové na Litevské hudební a divadelní akademii, kde v roce 2015 získal doktorát.

Od roku 2015 je vedoucím katedry hry na varhany a cembalo. Současně působí jako cembalista a varhaník komorního hudebního tělesa „Musica Humana“ v Litevské národní filharmonické společnosti. Kromě toho je zakladatelem a uměleckým ředitelem mezinárodního hudebního festivalu „Léto s varhanami“, mezinárodních mistrovských kurzů „Akademie léta s varhanami“ a národní soutěže pro mládež „Jonas Žukas“.

Balys Vaitkus je laureátem a nositelem několika ocenění v mezinárodních soutěžích ve hře na klavír a varhany v Lotyšsku (1984), České republice (Pražské jaro, 1989), Německu (Gelsenkirchen IOC, 1993) a Litvě (M. K. Čiurlionis – IOC, 1995). Získal stipendia a granty pro umělecká a vědecká studia na Akademii múzických umění v Praze (1988–1989, 2007–2008), na Académie de Sablé (2008), na Královské konzervatoři v Den Haagu (2013) a v Muzeu historických hudebních nástrojů Lipské univerzity (2013).

Balys Vaitkus zahájil svou koncertní činnost v roce 1983 a uvedl četné varhanní recitály ve většině evropských zemí. Jeho repertoár zahrnuje skladby předchůdců J. S. Bacha až po současné hudební počiny, jako jsou skladby A. Schoenberga, O. Messiaena a moderních litevských autorů. Aktivně působí jako sólista, ale hraje také s komorními a symfonickými orchestry a sbory z Litvy i zahraničí. B. Vaitkus vytvořil rozhlasové i CD nahrávky, mimo jiné sérii CD „Litevské historické varhany“ (2008 a 2015).

VARHANY ZNĚJÍCÍ 2016

Koncert čtvrtý

Slaný, středa 12. října 2016

Klášteří kostel Nejsvětější Trojice v 19.30 hodin

VOX LAUDIS ET ORGANO

Na pozitiv z 18. století hraje **Michael Schönheit** (D)

Zpívá **Gotthold Schwarz** (D) – basbaryton

Na závěrečném koncertu si vůbec poprvé v historii našeho festivalu Varhany znějící můžete vychutnat krásné spojení mužského hlasu v poloze bas-baryton se zvukem originálního barokního pozitivu v historickém středotónovém ladění. Tento nešední hudební zážitek nám ve skladbách německých barokních autorů připraví dva absolventi vysoké hudební školy Felixe Mendelssohna Bartholdyho v Lipsku – zpěvák Gotthold Schwarz a varhaník Michael Schönheit.

Bach | Telemann | Buxtehude | Pachelbel

Varhaník **MICHAEL SCHÖNHEIT** se narodil v německém Saalfeldu v roce 1961. Základy hudebního vzdělání získal u svého otce – varhaníka a kantora – Waltera Schönheita. Od roku 1978 do roku 1985 studoval na vysoké škole hudební Felixe Mendelssohna Bartholdyho v Lipsku dirigování (Wolf-Dieter Hauschild), klavír (Günther Kootz) a od roku 1982 také varhany (Wolfgang Schetelich). Již v roce 1984 na sebe upozornil 3. místem v mezinárodní soutěži Leipziger Bach Wettbewerb international.

Po úspěšném vykonání závěrečných uměleckých zkoušek působil až do roku 1991 jako varhaník, kantor a vedoucí durynského chlapeckého sboru Thüringer Sängerknaben. Od roku 1986 působí jako varhaník v lipské koncertní hale Gewandhaus a současně jako člen Bachova orchestru v Lipsku. Michael Schönheit vystupuje jako sólista s Gewandhausorchestrem a jako cembalista Bachova orchestru. Intenzivně spolupracuje s mezinárodně uznávanými dirigenty (H. Blomstedtem, K. Masurem, M. Plasonem, M. Janowskim, L. Zagrosekem, W. D. Hauschildem a dalšími). V roce 1989 obdržel cenu kritiků města Lipska. V roce 1995 debutoval jako sólista u Newyorské filharmonie pod taktovkou Kura Masura. Kromě varhan, cembala a klavíru se v posledních letech stále více věnuje dirigování. Od roku 1998 spolupracuje s hamburským sborem Carl Philipp Emanuel Bach Chor a vede Merseburger Hofmusik. Michael Schönheit vyučuje hru na varhany na vysoké hudební škole v Norimberku-Augsburku. Spolupůsobí jako člen poroty v národních a mezinárodních soutěžích, jako je např. Johann Sebastian Bach Wettbewerb, Nürnberger Orgelwoche, Deutscher Musikwettbewerb, ARD-Wettbewerb a další. Svou koncertní činností se Schönheit snaží o zachování a restaurování historicky cenných varhan, mezi nimiž jsou v roce 1855 vysvěcené varhany Ladegast v katedrále Merseburgu. Od roku 1994 působí Michael Schönheit jako vedoucí varhanního festivalu Merseburger Orgeltage, v roce 1996 byl jmenován chrámovým varhaníkem katedrály v Merseburgu.

GOTTHOLD SCHWARZ – rodák ze saského Zwickau – získal vzdělání v církevní hudební škole v Drážďanech a na vysoké hudební škole Felixe Mendelssohna Bartholdyho v Lipsku. Zpěv vystudoval u Gerdy Schrieverové. Hru na varhany studoval ve třídě Hannese Kästnera a Wolfganga Schetelicha a dirigování u Maxe Sommera a Hanse-Joachima Rotzsche. V rámci dalších studií, jakož i mistrovských kurzů a při akademiích pracoval s Hermannem Christianem Polsterem, Peterem Schreierem, Helmuthem Rillingem a dalšími. Jeho obsáhlá koncertní činnost ho zavedla velmi brzy do významných evropských hudebních center i do USA, kde mimo jiné vedl kurzy interpretace děl J. S. Bacha. Pravidelně spolupracuje s renomovanými umělci a soubory po celé Evropě, jako jsou např. Frieder Bernius, Peter Schreier, Michael Schneider, Martin Haselböck, Philipp Herreweghe, John Eliot Gardiner, Christophe Coin, Gustav Leonhardt, Il giardino armonico (Milán), Thomanerchor Leipzig, Gewandhausorchester Leipzig a Dresdner Kreuzchor. V posledních letech koncertoval Gotthold Schwarz mimo jiné na salcburských slavnostech (Salzburger Festspiele), ve Vídeňském hudebním spolku a rovněž v Izraeli, Brazílii a Argentíně. Kromě provozování koncertní

a operní literatury se věnuje také zpěvu, což dokumentují četné rozhlasové a CD nahrávky rozsáhlého repertoáru od barokní hudby až po modernu. Gotthold Schwarz opakovaně zastává funkci Thomaskantora (vedoucí sboru, což bývá významná hudební osobnost v Lipsku) světoznámého chlapeckého sboru Thomanerchor v evangelickém kostele sv. Tomáše v Lipsku.

1

O.
Octave.
2. Fufp.

O.
Pauschquint
16. Fufp.

7

P.
Octave.
2. Fufp.

2

O.
Copula major
8. Fufp.

P.
Violonbass
1. Fufp.

3

O.
Principal.
1. Fufp.

9

P.
Subbass
16. Fufp.

P.
Principal-
bass
16. Fufp.

19

O.
Salicional
1. Fufp.

Pedal-
Coppel.